

*Туташинський Василь Іваєнович,
канд. пед. наук,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНТЕГРОВАНОГО ТА МІЖПРЕДМЕТНОГО ПІДХОДІВ У ПРОЦЕСІ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Поширення технологій у всіх сферах життєдіяльності ставить нові вимоги до людини. Цивілізована людина має діяти осмислено, гуманно, екологічно, творчо, компетентно. Кожна людина має передбачати результати своєї діяльності й всесторонньо оцінювати її вплив на навколишнє середовище, застосовуючи знання з різних наук і сучасних технологій. Тому на часі впровадження такої системи технологічної освіти, яка ґрунтується на засадах інтеграційного підходу, враховує можливості різних навчальних предметів у всебічному розвитку особистості та формуванні компетентностей.

Технологічна освіта має сприяти формуванню в особистості цілісного уявлення про світ, умінь аналізувати процес і результати своєї діяльності, приймати відповідальні рішення, діяти з урахуванням потреб людей, історичного досвіту та сучасних викликів, які постали перед нами.

У період надзвичайно складних випробувань для України особливо актуальною є підготовка молоді до освоєння нової техніки й технологій, ощадливого використання ресурсів і забезпечення життєдіяльності у реаліях воєнного стану.

Наразі в технологічній освіті, методиці її реалізації в навчальному процесі існують певні суперечності між освітніми цілями й завданнями освітніх галузей, що окреслені Державними стандартом базової середньої освіти та наявним навчально-методичним забезпеченням [1; 2]. Необхідність вирішення існуючих суперечностей, нагальна потреба в підвищенні рівня технологічної освіти учнів, розробленні сучасного науково-методичного забезпечення на якісно новому рівні зумовлює актуальність і перспективність дослідження

проблеми науково-методичного забезпечення реалізації інтегративного та міжпредметного підходів у процесі компетентісно орієнтованого навчання технологій [3, с.5].

У процесі здобуття технологічної освіти учні можуть вивчати різні навчальні предмети та інтегровані курси. Так, наприклад, у процесі розроблення нового змісту технологічної освіти та упровадження сучасної методичної системи відбулася інтеграція трудового навчання і креслення.

Елементи графічної грамоти тепер вивчаються учнями у процесі проєктно-технологічної діяльності, тісно пов'язаної зі створенням і використанням ескізів, креслеників та інших графічних зображень.

Наразі з використанням інтегративного та міжпредметного підходів в технологічній освітній галузі розроблено та впроваджуються в 5–6 та 7–9 класах закладів загальної середньої освіти модельні навчальні програми «Технології», а також програми STEM, розробляються підручники та інше навчально-методичне забезпечення.

У процесі реалізації інтегративного та міжпредметного підходів відбувається упровадження змісту декоративно-ужиткового мистецтва в технологічній освіті у процесі розроблення та виконання проєктів, у яких застосовуються відповідні техніки та технології. Це допомагає проявити творчий потенціал особистості, розкрити і розвивати здібності учнів, формувати національну ідентичність.

Застосування технології STEM-освіти та інших сучасних педагогічних технологій [5, с. 203] заглиблює учнів у вивчення основ наук та показує їх використання у техніці та технологіях виробництва.

Зважаючи на стрімкий розвиток штучного інтелекту та цифрових технологій перспективним також є проєктування модельних навчальних програм «STEAM», а також курсу «Цифрові технології» з використанням інтегративного та міжпредметного підходів.

Ключові слова: інтегрований підхід, компетентісно орієнтоване навчання, технології.

Список використаних джерел та літератури

1. Державний стандарт базової середньої освіти (2020). Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня, № 898. URL : <https://cutt.ly/5lbsvBP>.
2. Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи. 2023 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
3. Туташинський В.І., Мачача Т.С., Тарара А.М., Вдовченко В.В. Методика компетентісно орієнтованого навчання технологій. Київ. КОНВІ ПРИНТ, 2021. URL : <http://undip.org.ua/upload/files.pdf>
4. Науково-методичне забезпечення реалізації змісту базової технологічної освіти в Україні. Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2023 рік. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, Педагогічна думка, 2023. С. 138–139. URL : <https://undip.org.ua/library/anotovani-rezultaty-naukovo-doslidnoyi-roboty-institutu-pedahohiky-za-2023-rik/>
5. Туташинський В. І. Імерсивні технології як складова навчально-методичного забезпечення технологічної та STEM-освіти. Імерсивні технології в освіті : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції з міжнародною участю. / упоряд. : С. Г. Литвинова, Н. В. Сороко. Київ : ІЦО НАПН України, 2023. С.203–205. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737753>
6. Туташинський В. І. Пріоритетні завдання та особливості технологічної освіти в умовах війни. URL : https://www.youtube.com/watch?v=nPKQrrBi7zM&ab_channel

*Чуян Ірина Леонідівна,
канд. іст. наук,
Комунальний заклад «Житомирський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти»
Житомирської обласної ради,
м. Житомир, Україна*

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ НА УРОКАХ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ НУШ

Зростання обсягу інформації, якою змушений оперувати сучасний фахівець у будь-якій галузі, процес інтеграції наук, що йде високими темпами, вимагають від людини значних, передусім, систематизованих знань. Тому інтеграція стає одним з найважливіших і найперспективніших методологічних напрямів. Інтеграція навчання дає можливість пов'язати в єдину систему компетентності, які формуються на різних уроках, а також здобути нові знання в ході здійснення цих зв'язків на уроках громадянської та історичної освітньої галузі НУШ.